

Ecologische beoordeling van woningbouw in de Zuidlanden bij Leeuwarden (deelgebied Unia)

Opdrachtgever Gemeente Leeuwarden
Referentie Heijden, E. van der 2018. Ecologische beoordeling van woningbouw in de Zuidlanden bij Leeuwarden (deelgebied Unia). A&W-notitie 3128. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode 3128uni
Status Definitief
Datum 7 november 2018
Projectleider E. van der Heijden
Autorisatie R. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies
Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1 - Impressie van het plangebied, dat bestaat uit intensief beheerd productiegrasland (links op de foto). Het zuidelijk deel van het plangebied is ingericht als tijdelijk gronddepot (rechts op de foto). Het plangebied is doorsneden door brede en smalle sloten met helder water en een goed ontwikkelde watervegetatie.

1. Inleiding

De gemeente Leeuwarden is voornemens om een gebied gelegen tussen Goutum en de N31 opnieuw in te richten. Onderzoek in de vorm van een ecologische quickscan is nodig om te bepalen hoe de ingrepen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft o.a. de Wet natuurbescherming en de regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland (in Fryslân de Ecologische Hoofdstructuur genoemd), Weidevogelkerngebieden en Ganzenfoerageergebieden. De gemeente Leeuwarden heeft Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast is op 5 november 2018 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

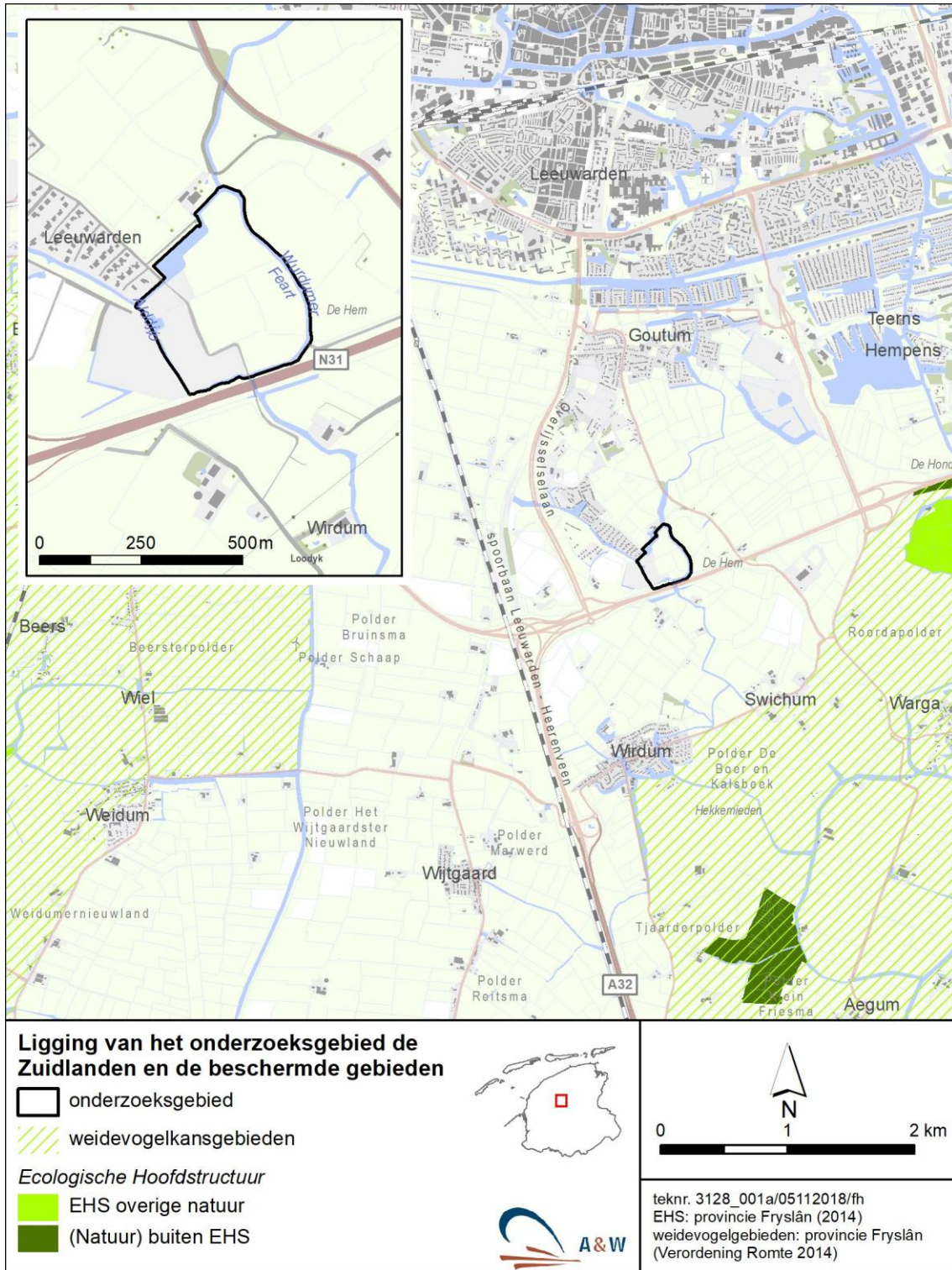
Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Het plangebied is gelegen ten zuiden van Goutum. Het gebied wordt aan de westkant begrensd door een waterloop die in verbinding staat met het Alddijp. Aan de zuidzijde ligt de Wâldwei (N31). Aan de oostzijde wordt het gebied begrensd door de Wurdumerfeart en percelen met cultuurgrasland. Aan de noordzijde ligt een nieuw aangelegde woonwijk en een aantal woonschepen (figuur 1).

Het plangebied bestaat grotendeels uit voedselrijk grasland dat recent uit productie is genomen. Aan de zuidzijde ligt een aantal tijdelijke gronddepots. In het gebied is al een brede toegangsweg en een fietspad aangelegd. Het fietspad is verbonden met een woonwijk die recentelijk ten noorden van het plangebied is gerealiseerd. Het plangebied wordt doorkruist door brede sloten en is in zijn geheel omsloten door brede waterlopen (zie voor een impressie van het plangebied foto 1).

De plannen voor het gebied bestaan uit de aanleg van woningen, nieuwe waterlopen en infrastructuur. Door de bouwwerkzaamheden gaan het oorspronkelijke weidegebied en de hier aanwezige waterlopen verloren.

Figuur 1. De ligging van het plangebied en beschermde gebieden in de omgeving.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in Fryslân Ecologische Hoofdstructuur, EHS genoemd). Daarnaast kunnen gebieden in de provincie Fryslân ook zijn aangewezen als Weidevogelkerngebied of Ganzenfoerageergebied.

Natura 2000-gebieden

In de omgeving van het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden 'Grote Wielen' (afstand circa 7 km, ten noordoosten van Leeuwarden) en 'Alde Feanen' (afstand circa 10 km, ten zuidoosten van Leeuwarden). Het gebied 'Grote Wielen' is aangewezen ter bescherming van de Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad, Meervleermuis, Noordse woelmuis en verschillende vogelsoorten, waaronder de Smient en de Kolgans. Het gebied 'Alde Feanen' is aangewezen voor habitattypen, verschillende vissoorten, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Gevlekte witsnuitlibel en verschillende vogelsoorten, waaronder Smient, Brandgans en Grauwe gans.

Meervleermuis

Eén van de soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn aangewezen, is de Meervleermuis. Deze soort foerageert in het Natura 2000-gebied en heeft zijn verblijfplaatsen daarbuiten in bebouwing. Om vanuit de verblijfplaatsen de foerageergebieden te bereiken, maakt de Meervleermuis gebruik van lijnvormige landschapselementen, met name waterlopen die vrij zijn van lichtverstoring.

In 2009 is tijdens een veldonderzoek in de Zuidlanden, langs de Wurdumerfeart ten oosten van het plangebied, de Meervleermuis waargenomen (Sikkema & Van der Heide 2009). Het is niet de verwachting dat deze waterloop functioneert als essentiële vliegroute. Op de eerste plaats ligt het plangebied op grote afstand van de Natura 2000-gebieden Alde Feanen en Grote Wielen. Op de tweede plaats zijn er vanuit Leeuwarden en de omliggende dorpen met verblijfplaatsen van Meervleermuis waterlopen aanwezig die veel meer geschikt zijn als vliegroute dan de Wurdumerfeart. Desondanks is het advies om bij verdere inrichting van het woningbouwgebied rekening te houden met de aanwezigheid van meervleermuizen boven de Wurdumerfeart. Dit betekent dat lichtverstoring van de waterloop zo veel mogelijk moet worden voorkomen.

Ganzen en Smient

De ganzen en de Smient waarvoor de Natura 2000-gebieden 'Grote Wielen' en 'Alde Feanen' zijn aangewezen, slapen in de Natura 2000-gebieden en foerageren in gebieden buiten de grenzen van deze gebieden. Door de externe werking van de Wet natuurbescherming zijn bovengenoemde mobiele soorten ook beschermd buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Het plangebied is echter niet geschikt als foerageergebied voor ganzen en de Smient, omdat het om een gebied gaat waar veel menselijke activiteiten plaatsvinden. Daarnaast ondervindt het gebied ook veel verstoring van de aanwezigheid van de N31. De plannen veroorzaken daarom geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de betreffende ganzensoorten en de Smient.

Overige soorten

Overige aangewezen soorten van de Natura 2000-gebieden 'Alde Feanen' en 'Grote Wielen' verblijven uitsluitend binnen de grenzen van de Natura 2000-gebieden. Deze soorten hebben dus geen ecologische relatie met het plangebied. Er zijn dan ook geen negatieve effecten te verwachten op overige aangewezen Natura 2000-soorten.

Stikstofdepositie

Voor het totaalgebied de Zuidlanden (inclusief Middelsee) is een stikstofberekening uitgevoerd en de Zuidlanden is als geheel in Aerius als prioritair project opgenomen.

Conclusie voortoets

- Geadviseerd wordt om bij verdere inrichting van het woningbouwgebied rekening te houden met de aanwezigheid van meervleermuizen boven de Wurdumerfeart. Dit betekent dat lichtverstoring van de waterloop zo veel mogelijk moet worden voorkomen.
- Door de herinrichting ontstaat geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige aangewezen (niet stikstofgevoelige) Natura 2000-habitattypen- en soorten.

Ecologische Hoofdstructuur

Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de EHS van Fryslân. Bovendien is het vanwege de grote afstand onwaarschijnlijk dat de beoogde ingrepen direct van invloed zijn op EHS gebieden in de omgeving. Er is daarom geen knelpunt met het beschermingsregime van de EHS zoals vastgelegd in de Verordening Romte.

Weidevogelkerngebied en Ganzenfoerageergebied

Het plangebied maakt geen deel uit van gebieden die zijn aangewezen als Weidevogelkerngebied of Ganzenfoerageergebied. Op een afstand van ongeveer 1,5 km ligt een door de Provincie aangewezen weidevogelkerngebied. Gezien deze grote afstand zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de kwaliteit van dit weidevogelkerngebied. In de wijde omgeving zijn geen aangewezen ganzenfoerageergebieden aanwezig. Ook op deze gebieden zijn geen negatieve effecten te verwachten.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Fryslân hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Gezien de ligging van het plangebied aan de zuidrand van Leeuwarden en het huidige gebruik van een groot deel van het plangebied als intensief beheerd grasland, zijn er beperkte mogelijkheden voor soorten die beschermd zijn volgens de Wnb. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1 Algemeen

Het plangebied bestaat uit voedselrijk grasland, met enkele sloten en een gronddepot. Onder dergelijke omstandigheden zijn er beperkte mogelijkheden voor natuurwaarden aanwezig. Het is onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de uitvoering van het beoogde project:

- Planten
- Ongewervelde diersoorten
- Reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep reiken niet dermate ver buiten de begrenzing van de locatie dat daardoor (mogelijke) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Amfibieën

Binnen het plangebied bevinden zich verschillende sloten met helder water en een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. De sloten zijn in potentie geschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Ook kan het plangebied worden gebruikt als foerageergebied of overwinteringsplaats van amfibieën.

Amfibieën artikel 3.5 Wnb

Van de volgens artikel 3.5 Wnb beschermde amfibieënsoorten komt alleen de Heikikker in de wijde omgeving van het plangebied voor en dan uitsluitend in natuurgebieden als De Grootte Wielen en Alde Feanen. Binnen het plangebied is voor de Heikikker echter geen geschikt biotoop aanwezig. De soort wordt hier dan ook niet verwacht.

Amfibieën artikel 3.10 Wnb

Gezien de verspreidingsgegevens van amfibieën (NDFF, Van Delft *et al.* 2017) en de aanwezige biotopen, wordt een aantal beschermde amfibieënsoorten van artikel 3.10 Wnb verwacht. Door de herinrichting van het plangebied gaat mogelijk een deel van het leefgebied van soorten als de Bruine kikker en de Kleine watersalamander (tijdelijk) verloren. In de omgeving is voldoende alternatief leefgebied voor de betreffende soorten aanwezig. Bovendien geldt voor de betreffende soorten dat Provinciale Staten van Fryslân een vrijstelling heeft verleend voor het overtreden de verbodsbepalingen bij artikel 3.10 Wnb bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om deze redenen veroorzaken de beoogde ingrepen in het plangebied geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën.

Zorgplicht

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden in het plangebied moet rekening gehouden worden met de Zorgplicht. Aandachtspunten hierbij zijn de planning van de werkzaamheden ten opzichte van de voortplantingsperiode en de winterrust van amfibieën en demprichting bij het dempen van sloten. Hierbij wordt geadviseerd om zo veel mogelijk te dempen richting een open einde van een waterloop, zodat dieren de mogelijkheden krijgen om te ontsnappen. Daarnaast wordt geadviseerd om niet te dempen in de periode van het voortplantingsseizoen. Het voortplantingsseizoen van amfibieën loopt van maart t/m juni.

Conclusie amfibieën

De aanleg van de woonwijk veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde amfibieënsoorten. Wel dient de Zorgplicht in acht te worden genomen.

4.3 Vissen

In de omgeving van het plangebied komen geen vissoorten voor die zijn beschermd volgens artikel 3.5 of artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (NDFF). Deze zijn als zodanig ook in het verleden niet aangetroffen in de nabije omgeving, ondanks gericht onderzoek hiernaar (Stoker 2014, Sikkema & van der Heide 2009). Daarom worden er geen wettelijk beschermde vissoorten in het plangebied verwacht. Door de uitvoering van de werkzaamheden ontstaat geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vissoorten.

Ecologisch onderzoek van A&W heeft in het verleden aangetoond dat in de omgeving van het plangebied de Kleine modderkruiper en de Bittervoorn voorkomen (Stoker 2014, Sikkema & van der Heide 2009). Onder de voormalige Flora- en faunawet waren dit beschermde soorten. Sinds de invoering van de Wet natuurbescherming in januari 2017 zijn deze soorten niet langer beschermd. De sloten binnen het plangebied zijn in principe geschikt voor deze soorten. Daarom dient ook voor de Kleine modderkruiper en de Bittervoorn te worden voldaan aan de Zorgplicht. Hierbij wordt geadviseerd om zo veel mogelijk te dempen richting een open einde van een waterloop, zodat dieren de mogelijkheden krijgen om te ontsnappen. Daarnaast wordt geadviseerd om niet te dempen in de periode van het voortplantingsseizoen. Het voortplantingsseizoen van vissen loopt van maart t/m augustus.

4.4 Vogels

Broedvogels algemeen

In de Wet natuurbescherming valt het beschermingsregime van vogels onder wetsartikel 3.1.

In het plangebied is geen opgaande begroeiing aanwezig, maar wel cultuurgrasland. Hoewel het gebied in de huidige situatie in zekere mate is verstoord door de aanwezigheid van een fietspad en het gronddepot, is het niet uitgesloten dat in het grasland Scholekster tot broeden komt. Ook kunnen langs de Wurdumerfeart watervogels broeden, zoals Meerkoet en Wilde eend. Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Aantasting van nesten is niet toegestaan.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden aangetast, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de verstorende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

Binnen het plangebied zijn er geen mogelijkheden voor vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Het plangebied grenst in het noorden aan een boerderij met hoogopgaande bomen. Tijdens het veldbezoek zijn in deze bomen geen nesten waargenomen. Eventueel negatieve effecten op jaarrond beschermde nestplaatsen zijn daarom niet aan de orde. Er is geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen.

Conclusie vogels

Broedende vogels

Door de uitvoering van de plannen ontstaat mogelijk een conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels indien door de werkzaamheden broedende vogels verstoord worden. Maatregelen om verstoring van broedende vogels te voorkomen worden hierboven beschreven.

Jaarrond beschermde nestplaatsen

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming, ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen.

4.5 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze reden worden de vleermuizen in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in § 4.6 behandeld.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis en Baardvleermuis (Melis 2012, NDFF). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. In het plangebied zijn geen gebouwen en bomen aanwezig. Er zijn als gevolg van het voornemen daarom geen negatieve effecten te verwachten op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit grasland zonder bomen en is daarom in beperkte mate geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De waterlopen die grenzen aan het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor Watervleermuis en Meervleermuis. Na de inrichting van het plangebied zal het plangebied en de omgeving nog steeds geschikt zijn als foerageergebied. Bovendien is in de omgeving van het plangebied voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. De uitvoering van de plannen levert daarom geen conflict op met de Wet natuurbescherming ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen.

Vliegroutes

Het plangebied grenst in het westen aan de Wurdumerfeart. In 2009 is tijdens een veldonderzoek langs de Wurdumerfeart de Meervleermuis waargenomen (Sikkema & Van der Heide 2009). Deze soort foerageert onder andere in waterrijke Natura 2000-gebieden en heeft zijn verblijfplaatsen daarbuiten in bebouwing. Om vanuit de verblijfplaatsen de foerageergebieden te bereiken, maakt de Meervleermuis gebruik van lijnvormige landschapselementen, met name waterlopen, die vrij zijn van lichtverstoring. Het is echter niet de verwachting dat de Wurdumerfeart functioneert als essentiële vliegroute. Op de eerste plaats ligt het plangebied op grote afstand van de Natura 2000-gebieden Alde Feanen en Groote Wielen. Op de tweede plaats zijn er vanuit de verblijfplaatsen in Leeuwarden en omliggende dorpen waterlopen aanwezig die veel meer geschikt zijn als vliegroute dan de Wurdumerfeart. Desondanks is het advies om bij verdere inrichting van het

woningbouwgebied in het kader van de Zorgplicht rekening te houden met de aanwezigheid van meervleermuizen boven de Wurdumerfeart. Dit betekent dat lichtverstoring van de waterloop zo veel mogelijk moet worden voorkomen. In dat geval is er geen knelpunt met de Wet natuurbescherming.

In het plangebied zijn er geen lijnvormige landschapselementen aanwezig in de vorm van bomen. Er zijn daarom ook geen vliegroutes aanwezig van overige soorten vleermuizen. Negatieve effecten op vliegroutes van overige soorten zijn daarom niet aan de orde.

Conclusie

Er is geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. In het kader van de Zorgplicht wordt geadviseerd om bij verdere inrichting van het woningbouwgebied rekening te houden met de aanwezigheid van meervleermuizen boven de Wurdumerfeart. Dit betekent dat lichtverstoring van de waterloop zo veel mogelijk moet worden voorkomen.

4.6 Overige zoogdiersoorten

Overige zoogdiersoorten artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen)

Het is niet uitgesloten dat de Otter af en toe gebruik maakt van de Wurdumerfeart om te foerageren. Het plangebied is echter niet geschikt als voortplantingsgebied voor de soort. De Otter foerageert voornamelijk in de nachtelijke uren. Om deze reden is het niet de verwachting dat na aanleg van de woonwijk de Wurdumerfeart minder geschikt wordt als foerageergebied voor de soort als gevolg van verstoring. Ook blijft de waterloop na de inrichting behouden, zodat ook de kwaliteit van het foerageergebied van de Otter niet wordt aangetast. Daarom zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de soort. Er is geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Otter.

In het plangebied en de omgeving komen geen overige zoogdiersoorten voor die beschermd zijn volgens artikel 3.5 Wnb. Er is geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb (vrijgesteld)

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied een aantal meer of minder algemeen voorkomende zoogdiersoorten voorkomt die zijn beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het betreft soorten zoals Aardmuis, Bosmuis, Egel, Haas en Konijn (Melis 2012, NDFF). Provinciale Staten van Fryslân heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor deze soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling. Daarom is er geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vrijgestelde zoogdiersoorten.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb (niet vrijgesteld)

In de omgeving van het plangebied komt de volgens artikel 3.10 Wnb beschermde Waterspitsmuis voor (NDFF). In het plangebied zijn waterlopen aanwezig die in principe geschikt zijn als leefgebied van de Waterspitsmuis (zie foto 2). Wanneer in het kader van de woningbouw deze waterlopen worden vergraven, dan kunnen vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van deze soort verloren gaan. In dat geval is er een overtreding van de Wet natuurbescherming en dient er een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (Provincie Fryslân). Om na te gaan of er ook daadwerkelijk een knelpunt is met de Wet natuurbescherming, wordt geadviseerd om naar de aanwezigheid van de Waterspitsmuis in het plangebied een aanvullend veldonderzoek uit te voeren. Een dergelijk onderzoek vindt bij voorkeur in het najaar plaats tot in de maand november.

Foto 2 - De oevers van waterlopen in het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de beschermde Waterspitsmuis. Om na te gaan of er als gevolg van de werkzaamheden knelpunten ontstaan met de Wet natuurbescherming wordt geadviseerd om een aanvullend veldonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van Waterspitsmuis in het plangebied.

In het plangebied komen geen andere zoogdiersoorten voor die beschermd zijn volgens artikel 3.10 Wnb en die niet zijn vrijgesteld. Er is geen knelpunt met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten.

Conclusie zoogdieren

Om na te gaan of er een knelpunt is met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Waterspitsmuis, wordt geadviseerd om naar de aanwezigheid van deze soort in het plangebied een aanvullend veldonderzoek uit te voeren.

Ten aanzien van overige beschermde soorten zoogdieren veroorzaken de plannen geen knelpunt met de Wet natuurbescherming.

5. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kunnen voor het plangebied de onderstaande conclusies ten aanzien van de ecologische wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, EHS en overige gebiedsbescherming) worden getrokken:

Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming: Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij Natura 2000-gebieden. De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden in de wijde omgeving zijn aangewezen. Er is daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van gebiedsbescherming.

Overige gebiedsbescherming

Het plangebied liggen niet in of nabij overige beschermde gebieden. De plannen veroorzaken daarom geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van overige vormen van gebiedsbescherming in Fryslân (regelgeving betreffende de Ecologische Hoofdstructuur, Ganzenfoerageergebied en Weidevogelkerngebied).

Soortbescherming

Broedende vogels

De uitvoering van de plannen veroorzaakt geen conflict ten aanzien van broedende vogels, mits tijdens de werkzaamheden broedende vogels niet worden verstoord. In paragraaf 4.4. is beschreven hoe aan die voorwaarde kan worden voldaan.

Vleermuizen

Het advies is om bij verdere inrichting van het woningbouwgebied in het kader van de Zorgplicht rekening te houden met de aanwezigheid van de Meervleermuis boven de Wurdumerfeart. Dit betekent dat lichtverstoring van de waterloop zo veel mogelijk moet worden voorkomen. In dat geval is er geen knelpunt met de Wet natuurbescherming.

Zoogdieren

In het plangebied zijn waterlopen aanwezig die in principe geschikt zijn als leefgebied van de Waterspitsmuis (zie foto 2). Wanneer in het kader van de woningbouw deze waterlopen worden vergraven, dan kunnen vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van deze soort verloren gaan. In dat geval is er een overtreding van de Wet natuurbescherming en dient er een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (Provincie Fryslân). Om na te gaan of er ook daadwerkelijk een knelpunt is met de Wet natuurbescherming, wordt geadviseerd om naar de aanwezigheid van de Waterspitsmuis in het plangebied een aanvullend veldonderzoek uit te voeren.

Overige soorten

Ten aanzien van overige beschermde natuurwaarden veroorzaken de plannen geen knelpunt met de ecologische wet- en regelgeving, mits tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt voldaan aan de zorgplicht. In paragrafen 4.2 en 4.3 is beschreven hoe aan die voorwaarde kan worden voldaan.

Literatuur

- Delft, J.J.C.W. van, J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2016. Waarnemingenoverzicht 2016. Bijlage bij RAVON 67, jaargang 19 nummer 4. RAVON, Nijmegen.
- Melis, J. 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Januari 2012. Zoogdieratlas.nl Friesland
- Sikkema, M. & Y. van der Heide 2009. Actualisatie ecologische beoordeling De Zuidlanden. Weidevogels, vissen en vleermuizen in De Zuidlanden in 2009 A&W-rapport 1298. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Stoker, O. 2014. Ecologische beoordeling van de gebiedsinrichting rondom de Haak om Leeuwarden. A&W-notitie 2032_25. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites

NDFF